

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ५१) काठमाडौं, फागुन १८ गते २०५८ साल (अतिरिक्ताङ्क ७१(इ))

भाग ५

श्री ५ को सरकार

कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालयको सूचना

श्री ५ को सरकार, नेपाल र गणतन्त्र भारत सरकारका बीच २०४८ साल मंसिर २० गते तदनुसार डिसेम्बर ६, १९९१ का दिन सम्पन्न व्यापार सन्धिको अवधि थप गर्ने सम्बन्धमा श्री ५ को सरकार तथा गणतन्त्र भारत सरकार बीच २०५८ साल फाल्गुण १८ गते तदनुसार मार्च २, २००२ का दिन नयाँ दिल्लीमा आदान प्रदान भएका पत्रहरू (Exchange of Letters) तथा सो सन्धिसँग सम्बन्धित प्रोटोकलका अंग्रेजी भाषाका प्रामाणिक प्रतिहरू तथा सोको नेपाली अनुवाद नेपाल सन्धि ऐन, २०४७ को दफा १२ को प्रयोजनको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मान्य हुनेछ।

१२३५

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

वाणिज्य सचिव
भारत सरकार
नई दिल्ली-110011
COMMERCE SECRETARY
GOVERNMENT OF INDIA
NEW DELHI-110011

2nd March, 2002

Excellency,

Consequent upon the understandings reached between the Commerce Secretaries of the Government of India and His Majesty's Government of Nepal during their meetings in Delhi from 27th February to 2nd March 2002, it has been agreed to extend the validity of all the twelve Articles of the India-Nepal Treaty of Trade, and Protocols to Articles, I, II, III, IV and VI in their present form for a period of five years with effect from 6th March, 2002. The revised Protocol to Article V and the new Protocol to Article IX of the Treaty annexed to this letter will also be valid for the same period. However, there will be a transition period upto 16th April, 2002 to complete the administrative arrangements to change over to the Certificate of Origin requirement as prescribed in Annexure-"D" of the revised Protocol to Article V of the Treaty. The existing Certificate of Origin shall also be applicable during this transition period. Any imports from Nepal into India of items under fixed quota as prescribed in Annexure-'C' of the revised Protocol to the Article V of the Treaty with effect from 6th March, 2002, shall be through the designated Land Customs Stations and shall be counted towards the quota for the first year.

2. This letter and your Excellency's confirmation shall constitute an Agreement between our two Governments.
3. I shall be grateful if you could kindly confirm that the foregoing correctly sets out the understanding reached between our two Governments.
4. Please accept, Excellency, the assurances of my highest consideration.

Dipak Chatterjee
Commerce Secretary
Government of India

H.E. Mr. B.P. Acharya,
Secretary, Ministry of Industry, Commerce and Supplies,
His Majesty's Government of Nepal.

(२)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

His Majesty's Government
Ministry of Industry, Commerce and Supplies

Phone: 2-26686

Fax { 977-1-220319
977-1-225594

E-mail: moc@wlink.com.np

SINGHA DURBAR,
KATHMANDU, NEPAL.

2nd March, 2002

Excellency,

I write to acknowledge the receipt of your letter of to-day's date which reads as follows:

"Consequent upon the understandings reached between the commerce Secretaries of the Government of India and His Majesty's Government of Nepal during their meetings in Delhi from 27th February to 2nd March 2002, it has been agreed to extend the validity of all the twelve Articles of the India-Nepal Treaty of Trade, and Protocols to Articles I, II, III, IV and VI in their present form for a period of five years with effect from 6th March 2002. The revised Protocol to Article V and the new Protocol to Article IX of the Treaty annexed to this letter will also be valid for the same period. However, there will be a transition period upto 16th April 2002 to complete the administrative arrangements to change over to the Certificate of Origin requirement as prescribed in Annexure - "D" of the revised Protocol to Article V of the Treaty. The existing Certificate of Origin shall also be applicable during this transition period. Any imports from Nepal into India of items under fixed quota as prescribed in Annexure - "C" of the revised Protocol to the Article V of the Treaty with effect from 6th March 2002 shall be through the designated Land Customs Stations and shall be counted towards the quota for the first year.

2. This letter and your Excellency's confirmation shall constitute an Agreement between our two Governments.

3 I shall be grateful if you could kindly confirm that the foregoing correctly sets out the understanding reached between our two Governments."

I confirm that the foregoing correctly sets out the understanding reached between us.

Please accept, Excellency, the assurances of my highest consideration.

Bhanu P. Acharya
(B. P. Acharya)
Secretary

H.E. Mr. Dipak Chatterjee,
Commerce Secretary,
Government of India.

(३)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र चलाउ हुनेछ।

१२८१

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

वाणिज्य सचिव
भारत सरकार
नई दिल्ली-110011
COMMERCE SECRETARY
GOVERNMENT OF INDIA
NEW DELHI-110011

2nd March, 2002

Excellency,

During the discussions that led to the signing of the revised India-Nepal Treaty of Trade on March 2, 2002, both India and Nepal agreed that if in the context of Nepal's accession to the WTO, certain difficulties deriving from WTO obligations of either country arise in the implementation of paras - 3,4 & 4.1 of Protocol to Article V of this Treaty, the two sides will review the relevant provisions in the Treaty and the Protocols, as may be necessary.

I shall be grateful if you could kindly confirm that the foregoing correctly sets out the understanding reached between our two Governments.

Please accept, Excellency, the assurances of my highest consideration.

Dipak Chatterjee
Commerce Secretary
Government of India

H.E. Mr. B.P. Acharya,
Secretary,
Ministry of Industry, Commerce & Supplies,
His Majesty's Government of Nepal.

(४)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

His Majesty's Government

Ministry of Industry, Commerce and Supplies

Phone: 2-26686

Fax { 977-1-220319
977-1-225594

E-mail: moc@wlink.com.np

SINGHA DURBAR,
KATHMANDU, NEPAL.

2nd March, 2002

Excellency,

I write to acknowledge the receipt of your letter of to-day's date which reads as follows:

"During the discussions that led to the signing of the revised India-Nepal Treaty of Trade on March 2, 2002, both India and Nepal agreed that if in the context of Nepal's accession to the WTO, certain difficulties deriving from WTO obligations of either country arise in the implementation of paras - 3,4 & 4.1 of Protocol to Article V of this Treaty, the two sides will review the relevant provisions in the Treaty and the Protocols, as may be necessary.

I shall be grateful if you could kindly confirm that the foregoing correctly sets out the understanding reached between our two Governments."

I confirm that the foregoing correctly sets out the understanding reached between us.

Please accept, Excellency, the assurances of my highest consideration.

B. P. Acharya
(B. P. Acharya)
Secretary

H.E. Mr. Dipak Chatterjee,
Commerce Secretary,
Government of India.

(५)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएको छ। १२४३ लागु हुनेछ।

Protocol to the Treaty of Trade

With Reference to Article V

1. The Government of India will provide preferential access to the Indian market free of customs duties normally applicable and quantitative restrictions, except as mentioned elsewhere, for all articles manufactured in Nepal, provided they fulfill the qualifying criteria given below:

(a) the articles are manufactured in Nepal wholly from Nepalese materials or Indian materials or Nepalese and Indian materials ;or

(b) (i) the articles involve a manufacturing process in Nepal that brings about a change in classification, at four digit level, of the Harmonized Commodities Description and Coding System, different from those, in which all the third country origin materials used in its manufacture are classified; and the manufacturing process is not limited to insufficient working or processing as indicated in Annexure "B", and

(b) (ii) From 6th March 2002 to 5th March 2003 , the total value of materials, parts or produce originating from non-Contracting Parties or of undetermined origin used does not exceed 75% (seventy five percent) of the ex-factory price of the articles produced, and the final process of manufacturing is performed within the territory of Nepal. From 6th March 2003 onwards, the total value of materials, parts or produce originating from non-Contracting Parties or of undetermined origin used does not exceed 70% (seventy percent) of the ex-factory price of the articles produced, and the final process of manufacturing is performed within the territory of Nepal.

Note:

The value of materials, parts or produce originating from non-Contracting Parties shall be the CIF value at the time of importation of materials, parts or produce, at the point of entry in Nepal, where this can be proven, or the earliest ascertainable price paid for the materials, parts or produce of undetermined origin in the territory of the Contracting Party where the working or processing takes place.

(c) For Nepalese articles not fulfilling the conditions given in sub-para-1 (b) (i) above, but fulfilling the condition at sub-para- 1 (b) (ii) above, preferential access may be given by the Government of India, on a case by case basis, after satisfying itself that such article has undergone a sufficient manufacturing process within Nepal.

(d) However, the import of Nepalese manufactured articles described in Annexure "C" which fulfill the criteria in sub-para-1 (a) or (b) (i) & (ii) above will be governed by the terms specified in this Annexure .

(e) In the case of other articles manufactured in Nepal which do not fulfill the qualifying criteria specified in sub-para-1 (a) or (b) (i) & (ii) above, the Government of India will provide normal access to the Indian market consistent with its MFN treatment.

2. Import of articles in accordance with the para -1 above shall be allowed by the Indian customs authorities on the basis of a Certificate of Origin to be issued by the agency designated for this purpose by His Majesty's Government of Nepal in the format prescribed at Annexure -"D" for each consignment of articles exported from Nepal to India. Information regarding the basis of calculation for grant of such Certificates of Origin to the manufacturing facilities in Nepal will be provided to the Government of India on an annual basis. The modalities for this will be worked out within three months from the signing of the Protocol. Preferential facility shall not be available for the articles listed at Annexure-"E".

3. On the basis of a Certificate issued, for each consignment of articles manufactured in the small-scale units in Nepal, by His Majesty's Government of Nepal, that the relevant conditions applicable to the articles manufactured in similar Small Scale Industrial units in India for relief in the levy of applicable Excise Duty rates are fulfilled for such a parity, Government of India will extend parity in the levy of Additional Duty on such Nepalese articles equal to the treatment provided in the levy of effective Excise Duty on similar Indian articles under the Indian Customs and Central Excise Tariff. However, this facility will be applicable only to articles manufactured in Nepal in such small scale units which qualify as small scale units under the Nepalese Industrial Policy as on 5 December, 2001.

4. The "Additional Duty" rates equal to the effective Indian excise duty rates applicable to similar Indian products under the Indian Customs & Central Excise Tariff will continue to be levied on the imports into India of products manufactured in the medium and large scale units in Nepal.

4.1 In regard to additional duty collected by the Government of India in respect of manufactured articles other than those manufactured in "small" units; Wherever it is established that the cost of production of an article is higher in Nepal than the cost of production in a corresponding unit in India, a sum representing such difference in the cost of production, but not exceeding 25 per cent of the "additional duty" collected by the Government of India, will be paid to His Majesty's Government of Nepal provided His Majesty's Government of Nepal have given assistance to the same extent to the (manufacturers) exporters.

5. Export of consignments from Nepal accompanied by the Certificate of Origin will normally not be subjected to any detention / delays at the Indian customs border checkpoints and other places en route. However, in case of reasonable doubt about the authenticity of Certificate of Origin, the Indian Customs Authority may seek a clarification from the certifying agency which will furnish the same within a period of thirty days. Meanwhile, the subject consignment will be allowed entry into India on provisional basis against a bond i.e. a legally binding undertaking as required. After examining the information so provided by the certifying agency, the Indian Customs Authority would take appropriate action to finalise the provisional assessment. Whenever considered necessary, request for a joint visit of the manufacturing facility may be made by the Indian Customs Authority which would be facilitated by the concerned Nepalese authority within a period of thirty days.

6. Where for social and economic reasons, the import of an item into India is permitted only through public sector agencies or where the import of an item is prohibited under the Indian Trade control regulations, the Government of India will consider any request of His Majesty's Government of Nepal for relaxation and may permit the import of such an item from Nepal in such a manner as may be found to be suitable.

7. For the purpose of calculation of import duties customs valuation procedures, as prescribed under the prevailing customs law, will be followed.

With reference to Article IX

In the event of imports under the Treaty, in such a manner or in such quantities as to cause or threaten to cause injury to the domestic industry or a significant segment of it relating to the article, the importing country may request for consultations in the Joint Committee set up by the two Governments for this purpose with a view to taking appropriate measures. If the consultations in the Joint Committee fail to resolve the issue within a period of sixty days from the date of such request, then the requesting Government shall be free to take appropriate remedial measures. The India-Nepal Inter-Governmental Committee (IGC) will review such measures.

"Injury" means significant damage to the domestic producers, of like or similar products resulting from a substantial increase of imports under the Treaty in situations which cause substantial losses in terms of earnings, production or employment unsustainable in short term. The examination of the impact on the domestic industry concerned shall also include an evaluation of other relevant economic factors and indices having a bearing on the state of domestic industry of that product.

(८)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

"Threat of injury" means a situation in which a substantial increase of imports under the Treaty is of a nature so as to cause injury to the domestic producers, and that such injury, although not yet existing is clearly imminent. A determination of threat of injury shall be based on facts and not on mere allegation, conjecture, or remote or hypothetical possibility.

(९)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएको छि मात्र लागु हुनेछ।

ANNEXURE "A"

AGREED ROUTES FOR MUTUAL TRADE

1. Pashupatinagar/ Sukhia Pokhari
2. Kakarbhitta/ Naxalbari
3. Bhadrapur/ Galgalia
4. Biratnagar/ Jogbani
5. Setobandha/ Bhimmagar
6. Rajbiraj/ Kunauli
7. Siraha, Janakpur/ Jayanagar
8. Jaleswar/ Bhitamora (Sursand)
9. Malangawa/ Sonabarsa
10. Gaur/ Bairania
11. Birgunj/ Raxaul
12. Bhairahawa/ Nautanwa
13. Taulihawa/ Khunwa
14. Krishnanagar/ Barhni
15. Koilabas/ Jarwa
16. Nepalgunj/ Nepalgunj Road
17. Rajapur/ Katarniyaghat
18. Prithvipur/ Sati (Kailali)/ Tikonja
19. Dhangadhi/ Gauriphanta
20. Mahendranagar/ Banbasa
21. Mahakali/ Jhulaghat (Pithoragarh)
22. Darchula/ Dharchula

ANNEXURE "B"

ILLUSTRATIVE LIST OF
INSUFFICIENT WORKING OR
PROCESSING

The following shall be considered as insufficient working or processing to confer the status of originating or manufactured or produced or made in Nepal, to an article, whether or not there is a change in heading classification at four digit level, of the Harmonized Commodities Description and Coding System, different from those in which all the third country origin materials used in its manufacture are classified:-

- a) Operations to ensure the preservation of articles in good condition during transport and storage (e.g., ventilation, spreading out, drawing, chilling, placing in salt, sulphur-dioxide or other aqueous solutions, removal of damaged parts and like operations);
- b) Operations consisting of removal of dust, sifting or screening, sorting, classifying, matching (including the making up of sets), washing, painting, cutting up;
- c) Changes of packing and breaking up and assembly of consignments;
- d) Slicing, cutting, slitting, re-packing, placing in bottles or flasks or bags or boxes or other containers, fixing on cards or boards, etc., and all other packing or re-packing operations;
- e) The affixing of marks, labels or other like distinguishing signs on articles or their packaging;
- f) Mixing of articles, whether or not of different kinds, where one or more components of the mixture do not meet the conditions laid down in para 1(b) of Protocol to the Article V of the Treaty to enable them to be considered as manufactured or produced or made in Nepal;
- g) Assembly of parts of an articles to constitute a complete article;
- h) A combination of two or more operations specified in a) to g) above.

ANNEXURE "C"

**Nepalese manufactured articles allowed entry into India
free of customs duties on a fixed quota basis**

Sl. No.	Nepalese article	Quantity in MT per year
1.	Vegetable fats (Vanaspati)	100,000 (One hundred thousand)
2.	Acrylic Yarn	10,000 (Ten thousand)
3.	Copper products under Chapters 74 & Heading 85.44 of the H.S.Code	7,500 (Seven thousand five hundred)
4.	Zinc Oxide	2,500 (Two thousand five hundred)

- Imports into India of the above four commodities for quantities in excess of the fixed quota mentioned above will be permitted under normal MFN rates of duty, notwithstanding any concession in any other preferential arrangement.
- Imports into India of the above commodities will be permitted through the land Customs Stations (LCS) at Kakarbhitta/Naxalbari, Biratnagar/Jogbani, Birganj/Raxaul, Bhairahawa/Nautanwa, Nepalgunj/Nepalgunj Road and Mahendranagar/ Banbasa .
- The detailed administrative arrangements for operationalisation of the fixed quota i.e. identifying the agencies for allocation and monitoring of exports and imports of fixed quota will be finalised by both the Governments.

ANNEXURE "D"

CERTIFICATE OF ORIGIN

**FOR EXPORTS FREE OF CUSTOM DUTIES
UNDER THE TREATY OF TRADE BETWEEN
HIS MAJESTY'S GOVERNMENT OF NEPAL AND
THE GOVERNMENT OF INDIA**

Reference No. _____

1. Articles consigned from (Exporter's business name, address)
2. Articles consigned to (Consignee's name, address)
3. Means of transport and route
4. Item Number (HS Tariff Line)
5. Marks and number of package
6. Description of Articles
7. Gross weight or other quantity
8. Number and date of Invoice together with value
9. Ex-Factory price^o of the articles manufactured in Nepal:
10. (i) Whether articles are manufactured in Nepal under Para 1(a) of the Protocol to Article V of the Treaty of Trade (Yes / No):
(ii) If articles are manufactured in Nepal under Para 1 (b)(i) & (ii) of the Protocol to Article V of the Treaty of Trade:
(A) CIF value of materials, parts or produce originating from Non-Contracting Parties (i.e. other than Nepal & India) at the point of entry in Nepal: -
(B) Value of materials, parts or produce of undetermined origin: -
11. Percentage of the sum of the value of col. 10 (ii) (A) & (B) to the value of col. 9: -

^o 'Ex-factory price' means the price of the product at the time of clearance from the factory gate

12. Declaration by the exporter:

The undersigned hereby declares that the details furnished above are correct, that the articles are produced in Nepal and that they comply with the Rules of Origin specified in the Treaty of Trade between His Majesty's Government of Nepal and the Government of India.

(Place & Date, Signature of authorised signatory).

13. Certification

It is certified that the articles herein referred to are eligible for preferential treatment as per provisions of the Treaty of Trade between His Majesty's Government of Nepal and the Government of India. It is further certified that:

1. The articles have been manufactured in Nepal at a factory situated at _____ (name of the place/
district) by M/s _____ (name of the
company).

3. The articles involve manufacturing activity in Nepal and that the manufacturing activity satisfies the criteria given in the Protocol to Article V of the Treaty of Trade.

4. The articles in question are not products of third country origin*.

For His Majesty's Government of Nepal
(Place and Date, Signature & Stamp of certifying authority)

*For the purpose of the above item No.4, the articles which have undergone a manufacturing process in Nepal as defined in the Protocol to Article V of the Treaty will not be treated as product of third country origin.

14. For Official use of Indian Customs

The consignment has been examined and allowed to be imported into India as it complies with the provisions as stipulated under Article V of the Treaty of Trade between His Majesty's Government of Nepal and the Government of India.

Signature & Seal of the
Certifying authority

Dated:

Place:

(१४)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

ANNEXURE "E"

**MFN LIST OF ARTICLES
WHICH WILL NOT BE ALLOWED
PREFERENTIAL ENTRY FROM NEPAL TO INDIA
ON THE BASIS OF CERTIFICATE OF ORIGIN TO BE
GIVEN BY AGENCY DESIGNATED BY HIS
MAJESTY'S GOVERNMENT OF NEPAL**

1. Alcoholic Liquors/ Beverages(*) and their concentrates except industrial spirits,
2. Perfumes and Cosmetics with non-Nepalese / non-Indian Brand names,
3. Cigarettes and Tobacco

Note: Government of India may, in consultation with HMGN, modify the above list.

(*) Nepalese beers can be imported into India on payment of the applicable liquor excise duty equal to the effective excise duty as levied in India on Indian beers under the relevant rules and regulations of India.

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

वाणिज्य सचिव

भारत सरकार

नयाँ दिल्ली-११००११

२०५८ फाल्गुन १८

(मार्च २, २००२)

महामहिम,

भारत सरकार तथा श्री ५ को सरकार नेपालका वाणिज्य सचिवहरु बीच सम्वत् २०५८ साल फाल्गुन १५ देखि १८ गते तदनुसार २७ फेब्रुवरी देखि २ मार्च २००२ सम्म दिल्लीमा सम्पन्न बैठकको अवसरमा भएको समझदारीको परिणाम मुताबिक नेपाल-भारत व्यापार सन्धिको सबै बाह्रवटा धाराहरु र सोको धारा १,२,३,४ र ६ सम्बन्धी प्रोटोकलहरुको मान्यता तिनीहरुको वर्तमान स्वरूपमा २०५८ साल फाल्गुन २२ गते तदनुसार ६ मार्च, २००२ देखि लागू हुने गरी पाँच वर्षको लागि विस्तार गर्ने सहमति भएको थियो। यसै पत्रसाथ संलग्न रहेका सन्धिको धारा ५, संग सम्बन्धित संशोधित प्रोटोकल तथा धारा ९, संग सम्बन्धित नयाँ प्रोटोकल समेत सोही अवधिको लागि बहाल रहने छन्। तर, सन्धिको धारा ५, संग सम्बन्धित संशोधित प्रोटोकलको परिशिष्ट "घ" मा उल्लिखित उत्पत्तिको प्रमाणपत्रको शर्तहरुको सम्बन्धमा भएका परिवर्तनको लागि प्रशासनिक बन्दोबस्तहरु पूरा गर्ने २०५९ साल वैशाख १ गते तदनुसार १६ अप्रिल, २००२ सम्म एक संक्रमणकालीन अवधि रहनेछ। यस संक्रमणकालीन अवधिमा मौजुदा उत्पत्तिको प्रमाणपत्र समेत लागू हुनेछ। सम्वत् २०५८ साल फाल्गुन २२ गते तदनुसार ६ मार्च, २००२ देखि लागू हुने सन्धिको धारा ५, संग सम्बन्धित संशोधित प्रोटोकलको परिशिष्ट "ग" मा उल्लिखित निश्चित कोटा अन्तर्गत नेपालबाट भारतमा पैठारी हुने वस्तुहरु तोकिएका भंसार नाकाबाट जानेछन् र पहिलो वर्षका कोटाका रुपमा गणना हुनेछन्।

२. यो पत्र तथा यसलाई पुष्टि गर्ने महामहिमको पत्रबाट हाम्रा दुई सरकार बीच एक सम्झौता हुनेछ।
३. माथि उल्लिखित कुराहरु हाम्रा दुई सरकार बीच भएको समझदारी अनुरूप सही छन् भनी महामहिमले पुष्टि गरिदिनु भएमा म आभारी हुने थिएँ।

(१६)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

४. महामहिम, मेरा उच्चतम भावनाका आश्वासनहरुलाई कृपया स्वीकार गर्नुहोस् ।

महामहिम श्री बी.पी. आचार्य

सचिव

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

श्री ५ को सरकार, नेपाल

द

(दीपक चटर्जी)

वाणिज्य सचिव

भारत सरकार

(१७)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट ~~प्रमाणित~~ गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

श्री ५ को सरकार
उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

फोन : २-२६६८६

फ्याक्स ९७७-१-२२०३१९

फ्याक्स ९७७-१-२२५५९४

इमेल moc@wlink.com.np

सिंहदरवार, काठमाडौं, नेपाल

२०५८ फाल्गुन १८

(२ मार्च, २००२)

महामहिम,

महामहिमको आजको मितिको देहाय बमोजिमको पत्र प्राप्त गरेकोले यो पत्र लेख्दैछु :

“भारत सरकार तथा श्री ५ को सरकार नेपालका वाणिज्य सचिवहरु बीच सम्बत् २०५८ साल फाल्गुन १५ देखि १८ गते तदनुसार २७ फेब्रुवरी देखि २ मार्च २००२ सम्म दिल्लीमा सम्पन्न बैठकको अवसरमा भएको समझदारीको परिणाम मुताविक नेपाल-भारत व्यापार सन्धिको सबै बाह्रवटा धाराहरु र सोको धारा १,२,३,४ र ६ संग सम्बन्धित प्रोटोकलको वैधता, सन्धि तथा प्रोटोकलको वर्तमान स्वरूपमा सम्बत् २०५८ साल फाल्गुन २२ गते तदनुसार ६ मार्च, २००२ देखि लागू हुने गरी पाँच वर्षको लागि विस्तार गर्ने सहमति भएको थियो । यसै पत्रसाथ संलग्न रहेका सन्धिको धारा ५ संग सम्बन्धित संशोधित प्रोटोकल तथा धारा ९ संग सम्बन्धित नयाँ प्रोटोकल समेत सोही अवधीको लागि बहाल रहने छन् । तर, सन्धिको धारा ५ संग सम्बन्धित संशोधित प्रोटोकलको परिशिष्ट “घ” मा उल्लिखित उत्पत्तिको प्रमाणपत्रको शर्तहरुको सम्बन्धमा भएका परिवर्तनको लागि प्रशासनिक बन्दोबस्तहरु पूरा गर्न २०५९ साल वैशाख ३ गते तदनुसार १६ अप्रिल, २००२ सम्म एक संक्रमणकालीन अवधि रहनेछ । यस संक्रमणकालीन अवधिमा मौजुदा उत्पत्तिको प्रमाणपत्र समेत लागू हुनेछ । सम्बत् २०५८ साल फाल्गुन २२ गते तदनुसार ६ मार्च, २००२ देखि लागू हुने सन्धिको धारा ५ संग सम्बन्धित संशोधित प्रोटोकलको परिशिष्ट “ग” मा उल्लिखित निश्चित कोटा अन्तर्गत नेपालबाट भारतमा पैठारी हुने वस्तुहरु तोकिएका भँसार नाकाबाट जानेछन् र पहिलो वर्षका कोटाका रुपमा गणना हुनेछन् ।

२ यो पत्र तथा यसलाई पुष्टि गर्ने महामहिमको पत्रबाट हाम्रा दुई सरकार बीच एक सम्झौता हुनेछ ।

(१८)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

३. माथि उल्लिखित कुराहरु हाम्रा दुई सरकार बीच भएको समझदारी अनुरूप सही छन भनी महामहिमले पुष्टि गरिदिनु भएमा म आभारी हुने थिए ।”

माथि उल्लिखित कुराहरु हामी बीच भएको समझदारी अनुरूप सही छन भनी पुष्टि गर्दछु ।
महामहिम, मेरा उच्चतम भावनाका आश्वासनहरुलाई कृपया स्वीकार गर्नुहोस् ।

महामहिम श्री दीपक चटर्जी

वाणिज्य सचिव

भारत सरकार

द. ....

(बी.पि. आचार्य)

सचिव

(१९)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएको छि, मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

वाणिज्य सचिव

भारत सरकार

नयां दिल्ली-११००११

२०५८ फाल्गुन १८

(२ मार्च, २००२)

महामहिम,

संशोधित भारत-नेपाल वाणिज्य सन्धिमा हस्ताक्षर गर्ने सम्बन्धमा सम्बत् २०५८ साल तदनुसार २ मार्च, २००२ मा सम्पन्न छलफलका अवसरमा नेपाल विश्व व्यापार संघमा सम्मिलन भएमा सो परिप्रेक्षमा विश्व व्यापार संघ सम्बन्धी दायित्वहरूका कारण कुनै मुलुकका सम्बन्धमा यस वाणिज्य सन्धिको धारा ५ सम्बन्धी प्रोटोकलको प्रकरण ३.४ र ४.१ को कार्यान्वयनमा केही कठिनाईहरू उत्पन्न भएमा दुवै पक्षहरूले सो सन्धि तथा प्रोटोकलहरूका प्रावधानहरूको आवश्यकता अनुसार पुनरावलोकन गर्नेछन् भनी भारत र नेपाल दुवै मन्जुर भएका थिए ।

माथि उल्लिखित कुराहरू हाम्रा दुई सरकारको बीच भएको समझदारी अनुरूप सही छन् भनी महाहिमले पुष्टि गरिदिनु भएमा आभारी हुने दिए ।

महामहिम, मेरो उच्चतम भावनाका आश्वाशनहरूलाई कृपया स्वीकार गर्नु होस् ।

महामहिम वी.पी. आचार्य

सचिव

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

श्री ५ को सरकार, नेपाल

दीपक चटर्जी

वाणिज्य सचिव

भारत सरकार

(२०)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

श्री ५ को सरकार

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

फोन: २-२६६८६

फ्याक्स: ९७७-१-२२०३१९

९७७-१-२२५५०४

सिंहदरबार, काठमाण्डौ, नेपाल

२०५८ फाल्गुन १८

२ मार्च, २००२

महामहिम,

महामहिमको आजको मितिको देहाय बमोजिमको पत्र प्राप्त गरेकोले यो पत्र लेख्दैछु :

“संशोधित भारत-नेपाल वाणिज्य सन्धिमा हस्ताक्षर गर्ने सम्बन्धमा सम्वत् २०५८ साल फाल्गुन १८ गते तदनुसार २ मार्च, २००२ मा सम्पन्न छलफलका अवसरमा नेपाल विश्व व्यापार संघमा सम्मिलन भएमा सो परिप्रेक्षमा विश्व व्यापार संघ सम्बन्धी दायित्वहरुका कारण कुनै मुलुकका सम्बन्धमा यस वाणिज्य सन्धिको धारा ५ सम्बन्धी प्रोटोकलको प्रकरण ३.४ र ४.१ को कार्यान्वयनमा केही कठिनाईहरु उत्पन्न भएमा दुवै पक्षहरुले सो सन्धि तथा प्रोटोकलहरुका प्रावधानहरुको आवश्यकता अनुसार पुनरावलोकन गर्नेछन् भनी भारत र नेपाल दुवै मञ्जूर भएका थिए ।

माथि उल्लिखित कुराहरु हाम्रा दुई सरकारहरु बीच भएको समझदारी अनुरूप सही छन् भनी महामहिमले पुष्टि गरिदिनु भएमा आभारी हुने थिए ।”

माथि उल्लिखित कुराहरु हामी बीच भएको समझदारी अनुरूप सही छन् भनी पुष्टि गर्दछु ।

महामहिम, मेरो उच्चतम भावनाका आश्वासनहरुलाई कृपया स्वीकार गर्नु होस् ।

महामहिम श्री दीपक चेटर्जी

वाणिज्य सचिव

भारत सरकार

३.....

वी.पी. आचार्य

सचिव

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

व्यापार सन्धिको प्रोटोकल

धारा ५ का सन्दर्भमा

१. भारत सरकारले नेपालमा उत्पादित सबै किसिमका वस्तुहरूलाई, अन्यत्र उल्लेख गरिएकोमा बाहेक, भारतीय बजारमा सामान्यरूपमा लाग्ने भन्सार महसूल र परिमाणात्मक बन्देज विना सहूलियतपूर्ण प्रवेश दिनेछ । तर त्यस्ता वस्तुहरूले देहायका योग्यताका शर्तहरू पुरा गरेको हुनु पर्दछ :

(क) सम्पूर्ण रूपमा नेपाली सामग्री वा भारतीय सामग्री वा नेपाली र भारतीय सामग्रीबाट नेपालमा उत्पादित वस्तुहरू वा

(ख) (१) तेस्रो मुलुकको उत्पत्तिको सम्पूर्ण सामग्री प्रयोग गरी हार्मोनाइज्ड कमोडिटीज डिस्क्रिप्शन एण्ड कोडिङ सिस्टमको वर्गीकरणमा चार डिजिट तह (फोर डिजिट लेभल) मा फरक भई वर्गीकरणमा परिवर्तन ल्याउन सक्ने र परिशिष्ट 'ख' मा उल्लेख भए बमोजिम अपूर्ण कार्य वा प्रशोधनमा सीमित नभएका नेपालमा उत्पादन प्रक्रियामा संलग्न रहेका वस्तुहरू,

(ख) (२) २०५८ साल फाल्गुन २२ देखि २०५९ साल फाल्गुन २१ गते तदनुसार ६ मार्च, २००२ देखि मार्च ५, २००३ सम्म, उत्पादित वस्तुहरूमा प्रयोग गरिएका गैर संविदाकारी पक्ष कहाँ उत्पत्ति भएका वा उत्पत्तिको ठेगाना नभएका सामग्री, त्यसको अंश वा उत्पादनहरूको कूल मूल्य उत्पादित वस्तुहरूको कारखाना मूल्यको ७५% (पचहत्तर प्रतिशत) भन्दा बढी नभएका र उत्पादन सम्बन्धी अन्तिम प्रकृया नेपालमा पुरा गरिएको । २०५९ साल फाल्गुन २१ गते तदनुसार ६ मार्च, २००३ देखि, उत्पादित वस्तुहरूमा प्रयोग गरिएका गैर संविदाकारी पक्ष कहाँ उत्पत्ति भएका वा उत्पत्तिको ठेगान नभएका सामग्री, त्यसको अंश वा उत्पादनहरूको कूल मूल्य उत्पादित वस्तुहरूको कारखाना मूल्यको ७०% सत्तरी प्रतिशत) भन्दा बढी नभएको र उत्पादन सम्बन्धी अन्तिम प्रकृया नेपालमा पूरा गरिएको ।

द्रष्टव्य:-

गैर संविदाकारी पक्ष कहाँ उत्पत्ति भएका सामग्रीहरू, त्यसको अंश र उत्पादनको मूल्य, प्रमाणित गर्न सकिने भएमा, त्यस्ता सामग्री, त्यसको अंश वा उत्पादनहरू पैठारी गर्दाका बखत नेपाल प्रवेश विन्दुको सि. आई. एफ. मूल्य वा उत्पत्ति यकिन नभएका सामग्री,

(२२)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

त्यसको अंश र उत्पादनहरूको लागि संविदाकारी पक्षको काम वा प्रसोधन हुने इलाकामा तिरिएको पहिले नै किटान गर्न सकिने मूल्य हुनेछ ।

- (ग) माथि प्रकरण १ (ख) (१) को शर्तहरू पुरा नगरेका तर प्रकरण १(ख) (२) को शर्तहरू पूरा गरेका नेपाली वस्तुहरूलाई त्यस्ता वस्तुहरूको नेपालभित्र पर्याप्त मात्रामा उत्पादन प्रकृया अपनाइएको छ भनी सन्तुष्ट भएमा, भारत सरकारले वस्तु पिच्छे सहूलियत पूर्ण प्रवेश दिन सक्नेछ ।
- (घ) तर, माथि प्रकरण १(क) वा (ख) (१) र (२) मा उल्लिखित शर्तहरू पूरा गरेका परिशिष्ट "ग" मा उल्लिखित नेपालमा निर्मित वस्तुहरूको पैठारी यस परिशिष्टमा उल्लिखित शर्तहरू अनुसार हुनेछ ।
- (ङ) माथि प्रकरण १ (क) वा (ख) (१) र (२) मा उल्लिखित योग्यताका शर्तहरू पूरा नगरेका नेपालमा बनेका अन्य वस्तुहरूलाई भारत सरकारले आफ्नो अति सौविध्य प्राप्त राष्ट्रहरू (एम.एफ.एन) सम्बन्धी व्यवहार अनुरूप हुने गरी भारतीय बजारमा सामान्य प्रवेश दिनेछ ।
२. माथि प्रकरण १ अनुसारका वस्तुको पैठारी भारतीय भन्सार अधिकारीले उत्पत्तिको प्रमाणपत्र जारी गर्ने प्रयोजनका लागि श्री ५ को सरकारले तोकेका निकायले परिशिष्ट "घ" को ढाँचामा नेपालबाट भारतमा निकासी भएका वस्तुहरूको प्रत्येक चलानको लागि जारी गरिने उत्पत्तिको प्रमाणपत्रको आधारमा गर्न अनुमति दिनेछन् । नेपालका उत्पादन गर्ने कारखानालाई यस्तो उत्पत्तिको प्रमाणपत्र दिनका लागि लिइने आधार सम्बन्धी जानकारी बाषिक रुपमा भारत सरकारलाई दिइनेछ । यसको तौर तरिका यो प्रोटोकलमा हस्ताक्षर भएको मितिले तीन महिनाभित्र तय गरिनेछ । परिशिष्ट "ङ" मा उल्लिखित वस्तुहरूलाई सहूलियतपूर्ण सुविधा प्राप्त हुने छैन ।
३. श्री ५ को सरकारले नेपालमा साना तहका इकाइमा उत्पादित वस्तुहरूका प्रत्येक चलानले भारतमा त्यस्तै प्रकारका साना तहका औद्योगिक इकाइहरूमा उत्पादित वस्तुहरूमा लाग्ने अन्तःशुल्क दरमा छुट पाउने सम्बद्ध शर्तहरू पूरा गरेका छन् भनी जारी गरेको प्रमाणपत्रको आधारमा भारत सरकारले त्यस्ता नेपाली वस्तुहरूमा अतिरिक्त महसूल लगाउँदा उस्तै किसिमका भारतीय वस्तुहरूमा भारतीय भन्सार तथा केन्द्रीय अन्तःशुल्क अन्तर्गत लाग्ने दर बराबरको महसूल लागू गर्नेछ । तर, यो सुविधा २०५८ साल मार्ग २० गते तदनुसार ५ डिसेम्बर, २००१

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

का दिनको नेपालको औद्योगिक नीति अन्तर्गतका साना तहका इकाइहरूका मापदण्ड पूरा गर्ने नेपालमा उत्पादित साना तहका इकाइहरूका वस्तुहरूले मात्र पाउनेछन् ।

४. नेपालमा मझौला तथा ठूला तहका इकाइहरूमा उत्पादित उत्पादनहरू भारतमा पैठारी हुँदा त्यस्तै प्रकारका भारतीय उत्पादनहरूमा भारतीय भन्सार तथा केन्द्रीय अन्तःशुल्क महसूल अन्तर्गत लाग्ने भारतीय अन्तःशुल्क दर बराबरको "अतिरिक्त महसूल" लागिने रहनेछ ।

४.१ भारत सरकारले साना इकाइहरूमा उत्पादित वस्तुहरूमा बाहेक अन्य इकाइहरूमा उत्पादित वस्तुहरूमा उठाएको अतिरिक्त महसूलका हकमा नेपालमा उत्पादित वस्तुको उत्पादन मूल्य भारतमा उत्पादित त्यस्तै वस्तुहरूको उत्पादन मूल्य भन्दा बढी रहेको छ भन्ने स्थापित भएमा उत्पादन मूल्यमा भएको फरक मूल्य बराबरको रकम भारत सरकारले लिएको अतिरिक्त महसूलको पच्चीस प्रतिशतमा नबढ्ने गरी श्री ५ को सरकार, नेपाललाई फिर्ता दिनेछ । तर श्री ५ को सरकार, नेपालले निकासीकर्ताहरूलाई (उत्पादकहरूलाई) त्यही बराबरको सहायता दिएको हुनु पर्नेछ ।

५. उत्पत्तिको प्रमाणपत्रका साथ नेपालबाट निकासी भएका चलानहरूलाई भारतीय भन्सार सीमा चौकीहरूमा र बाटाका अन्य स्थानमा सामान्यतया रोकिने / विलम्ब गरिने छैन । तर, उत्पत्तिको प्रमाणपत्रको प्रामाणिकताका सम्बन्धमा मनाशिव शंका भएमा भारतीय भन्सार अधिकारीले प्रमाणित गर्ने निकायबाट स्पष्टीकरण खोज्न सक्नेछ र त्यस्तो निकायले त्यस्तो स्पष्टीकरण तीस दिनभित्रको अवधिमा दिनु पर्नेछ । यस बिचमा त्यस्तो चलानलाई आवश्यकता अनुसार वण्ड, जस्तै कानूनी रूपमा बन्धनकारी हुने लिखित जमानतपत्र (अण्डरटेकिङ्ग) लिई अस्थायी रूपमा भारतमा प्रवेश गर्न दिइनेछ । भारतीय भन्सार अधिकारीले प्रमाणित गर्ने निकायले त्यसरी दिएको जानकारी जाँचबुझ गरी अस्थायी मूल्याङ्कनलाई अन्तिम दुहो लगाउन उपयुक्त कारवाई गर्नेछ । आवश्यक ठानिएका वखत भारतीय भन्सार अधिकारीले उत्पादन गर्ने प्रतिष्ठानमा संयुक्त भ्रमण गर्नका लागि अनुरोध गर्न सक्नेछ र यसलाई सम्बन्धित नेपाली अधिकारीले तीस दिनको अवधिभित्र सहज तुल्याउनेछ ।

६. सामाजिक वा आर्थिक कारणले कुनै वस्तु भारतमा सार्वजनिक क्षेत्रका निकायहरू मार्फत मात्र पैठारी गर्न पाइने वा कुनै वस्तु भारतीय व्यापार नियन्त्रण नियमहरू अन्तर्गत निषेध गरिएको भएमा त्यसलाई छुट गर्न श्री ५ को सरकारबाट हुने कुनै पनि अनुरोधलाई भारत सरकारले विचार गर्नेछ र उपयुक्त तरिकाबाट नेपालबाट यस्ता वस्तुको पैठारी हुन दिन सक्नेछ ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

७. पैठारी महसूल गणना गर्ने प्रयोजनका लागि, प्रचलित भन्सार कानूनमा तोकिएका भन्सार मूल्याङ्कन प्रकृत्याहरु अवलम्बन गरिनेछ ।

धारा ९ का सन्दर्भमा

घरेलु उद्योग वा वस्तुसंग सम्बन्धित उद्योगको कुनै महत्वपूर्ण अंशलाई हानि गराउने वा हानि गराउने चेतावनी दिने तरिकाले वा परिमाणमा सन्धि अन्तर्गत पैठारी भएको अवस्थामा पैठारी गर्ने मुलुकले यस सम्बन्धमा परामर्श गर्न सो प्रयोजनका लागि दुई सरकार बीच खडा भएको संयुक्त समितिमा उपयुक्त उपायहरु अवलम्बन गर्नका लागि अनुरोध गर्न सक्नेछ । यसरी अनुरोध भएको मितिले साठी दिनभित्र संयुक्त समितिमा परामर्शबाट समस्या समाधान हुन नसकेमा अनुरोध गर्ने सरकार उपयुक्त उपचारात्मक उपायहरु अवलम्बन गर्न स्वतन्त्र रहनेछ । भारत-नेपाल अन्तर सरकारी समिति (आई.जी.सी.) ले यस्ता उपायहरुको पुनरावलोकन गर्नेछ ।

"हानि" भन्नाले सन्धि अन्तर्गतको पैठारी महत्वपूर्ण रुपले वृद्धि भएको परिणाम स्वरूप त्यस्तै वा समान वस्तुहरुका घरेलु उत्पादकहरुलाई हुने सारभूत क्षतिबाट सृजना हुन आर्जन, उत्पादन वा रोजगारीमा छोटो अवधिमा धान्न नसकिने गरी भएको उल्लेखनीय नोक्सानी पुऱ्याउने स्थितिलाई जनाउँदछ । सम्बन्धित घरेलु उद्योगमा परेको प्रभावको परीक्षण गर्दा सो उत्पादनको घरेलु उद्योगको अवस्थामा प्रभाव पार्ने अन्य सम्बद्ध आर्थिक तत्वहरु र सूचाङ्क (इन्डाइसेस) को समेत मूल्याङ्कन समावेश हुनेछ ।

"हानि गराउने चेतावनी" भन्नाले सन्धि अन्तर्गतको पैठारीको अर्थपूर्ण वृद्धि घरेलु उत्पादकहरुलाई क्षति पुऱ्याउने प्रकृतिको भएको र यस्तो क्षति स्पष्टतः तत्काल विद्यमान नभएपनि प्रवल भएको अवस्थालाई जनाउनेछ । हानी गराउने चेतावनी दावी, अनुमान वा अप्रत्यक्ष वा काल्पनिक संभावनाका आधारमा मात्र नभई तथ्यमा आधारित हुनेछ ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

परिशिष्ट "क"

पारस्परिक व्यापारको लागि मञ्जुर गरिएका मार्गहरु

१. पशुपतिनगर / सुखियापोखरी
२. काकरभिट्टा / नक्सालवारी
३. भद्रपुर / गलगलिया
४. विराटनगर / जोगवनी
५. सेतुबन्ध / भिमनगर
६. राजविराज / कुनौली
७. सिराहा, जनकपुर / जयनगर
८. जलेश्वर / भिटामोड (सुसन्ड)
९. मलंगवा / सोनवर्पा
१०. गौर / बैरगनिया
११. वीरगन्ज / रक्सौल
१२. भैरहवा / नौतनवा
१३. तौलीहवा / खुनवा
१४. कृष्णनगर / वारहनी
१५. कोइलावास / जर्वा
१६. नेपालगञ्ज / नेपालगञ्जरोड
१७. राजापुर / कर्तनियाघाट
१८. पृथ्वीपुर / सती (कैलाली) / तिकोनिया
१९. धनगढी / गौरीफन्टा
२०. महेन्द्रनगर / वनवासा
२१. महाकाली / भुलाघाट (पिथौरागढ)
२२. दार्चुला / धार्चुला

(२६)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अपूर्ण काम वा प्रसोधनको उदाहरण दिने सूची

कुनै वस्तुलाई नेपालमा उत्पत्ति भएको वा निर्माण भएको वा उत्पादन भएको वा बनेको हो भन्ने हैसियत प्रदान गर्नका लागि त्यस्तो वस्तु नेपालमा उत्पादन हुँदा तेस्रो मुलुकमा उत्पत्ति भएका सामग्रीहरु प्रयोग गरी बनेका सबै वस्तु हार्मोनाइज्ड कमोडिटिज डेस्कीप्सन एण्ड कोडिड सिस्टमको शीर्षक वर्गिकरणमा फोर डिजिट लेभलले भन्दा फरक हुने गरी वर्गिकरण भएको भए वा नभएको भए पनि देहायका कुराहरुलाई अपूर्ण कार्य वा प्रसोधन मानिनेछ :-

- (क) दुवानी र भण्डारण गर्दा वस्तुहरुको राम्ररी संरक्षण गर्न सुनिश्चित गर्ने कार्य (जस्तै भेन्टिलेसन, फिजाउने (स्पीडिङ्ग आउट), चिस्याउने, लवण, सल्फर डाइअक्साइड र अन्य घोल पदार्थमा राख्ने, क्षतिग्रस्त भागलाई हटाउने र यस्तै कार्यहरु)
- (ख) धुलो हटाउने, सीफिटिङ्ग स्क्वीनिङ्ग गर्ने, छुट्याउने, वर्गिकरण गर्ने, जोडा मिलाउने (सेट तयार गर्ने समेत) धुलाउने, रङ्गाउने, काट्ने कार्यहरु,
- (ग) प्याकिङ्ग बदल्ने, चलानलाई टुक्र्याउने र जोडजाड पार्ने (एसेम्ब्ली),
- (घ) टुक्रा पार्ने, काट्ने, खुर्कने (स्लीटिङ) पुनः प्याकिङ्ग गर्ने, बोतलमा वा फल्याक्स वा भोलामा वा वाकस वा अन्य कन्टेनरमा राख्ने, कार्ड वा बोर्डमा राख्ने आदि र प्याकिङ्ग र पुनःप्याकिङ्गका अरु सबै कार्यहरु,
- (ङ) छाप, लेवल वा अन्य यस्तै पृथक देखाउने संकेतहरु वस्तुहरुमा वा तिनीहरुको प्याकेजिङ्गमा राख्ने,
- (च) नेपालमा बनेको वा उत्पादन भएको हो भन्न योग्य हुनका लागि सन्धिको धारा ५ सम्बन्धी प्रोटोकलको प्रकरण १(ख) का शर्तहरु एक वा बढी मिश्रित भागहरुले पूरा नगरेका फरक फरक प्रकारका भए वा नभएमा पनि वस्तुहरुको मिश्रण,
- छ) पूर्ण वस्तु बन्नका लागि कुनै वस्तुको पार्टपूजाहरुको जोडजाड,
- ज) माथि (क) देखि (छ) सम्म उल्लिखित दुई वा सो भन्दा बढी कार्यहरुको संयोजन ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

परिशिष्ट "ग"

निश्चित कोटाको आधारमा भन्सार महसूल विना भारतमा
प्रवेश दिइएका नेपाली उत्पादनका वस्तुहरु

क्रमसंख्या	नेपाली वस्तु	परिमाण / मेट्रिक टनमा / प्रतिवर्ष
१.	वनस्पति घीउ (वनस्पती)	१,००,००० (एकलाख)
२.	एक्रेलिक रेशा (आक्रिलिक यार्न)	१०,००० (दश हजार)
३.	एच. एस. कोडको भाग ७४ तथा शीर्षक ८५.४४ अन्तर्गतका तामाका उत्पादनहरु	७,५०० (सात हजार पाँचसय)
४.	जिङ्ग अक्साइड	२,५०० (दुईहजार पाँचसय)

- (क) उपर्युक्त निश्चित कोटा भन्दा बढी परिमाणमा माथि उल्लिखित चार वस्तुहरु भारतमा पैठारी हुँदा अन्य कुनै सुविधायुक्त बन्दोबस्त अन्तर्गत कुनै छुट दिइएको भए तापनि अति सौविध्य प्राप्त राष्ट्रहरु (एम. एफ. एन.) सरहको सामान्य भन्सार दर अन्तर्गत प्रवेश अनुमति दिइनेछ ।
- (ख) उपर्युक्त बमोजिमका वस्तुहरुको भारतमा पैठारी काकडभिटा / नक्सलबारी, विराटनगर / जोगवनी, वीरगञ्ज / रक्सौल, भैरहवा / नौतनवा, नेपालगञ्ज, नेपालगञ्ज रोड र महेन्द्रनगर / वनबासाका भन्सार नाका मार्फत गर्न अनुमति दिइनेछ ।
- (ग) निश्चित कोटा सम्बन्धी कार्य क्रियाशील बनाउनका लागि विस्तृत प्रशासनिक व्यवस्थाहरु अर्थात निश्चित कोटाको निकासी तथा पैठारीको निर्धारण तथा अनुगमन गर्ने निकायहरुको पहिचान गर्ने कुरालाई दुवै देशका सरकारहरुले अन्तिम रुप दिनेछन् ।

(२८)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

परिशिष्ट "घ"

उत्पत्तिको प्रमाणपत्र

श्री ५ को सरकार, नेपाल तथा भारत सरकार बीच सम्पन्न व्यापार
सन्धि अन्तर्गत भन्सार महसूल विना गरिने निकासीको लागि

सन्दर्भ संख्या:.....

१. वस्तुहरु पठाउनेको (निकासीकर्ताको व्यवसायिक नाम, ठेगाना)
२. वस्तुहरु पाउनेको (पाउनेको नाम, ठेगाना)
३. ढुवानीको साधन र मार्ग
४. सामान नम्बर (एच.एस. महसूल लाइन)
५. पोकाहरुको चिन्ह र संख्या
६. वस्तुहरुको विवरण
७. कुल तौल वा अन्य परिमाण
८. मूल्य अङ्कित बीजकको नम्बर र मिति
९. नेपालमा उत्पादित वस्तुहरुको कारखानाबाट निस्कदाको मूल्य *
१०. (१) व्यापार सन्धिको धारा ५ सम्बन्धी प्रोटोकलको प्रकरण १।क। अन्तर्गत नेपालमा उत्पादन भएको वस्तु हो होइन । हो होइन।
(२) व्यापार सन्धिको धारा ५ सम्बन्धी प्रोटोकलको प्रकरण १।ख। १ र २। अन्तर्गत नेपालमा उत्पादित वस्तु भएमा:
(क) गैर संविदाकारी पक्षहरु अर्थात नेपाल र भारत बाहेकका। बाट उत्पत्ति भएका सामग्रीहरु, सो को अंश वा उपजको नेपाल प्रवेश स्थानको सि.आइ. एफ. मूल्य:-
(ख) उत्पत्ति निश्चित नभएका सामग्रीहरु सो को अंश वा उत्पादनको मूल्य:-

* "कारखानाबाट निस्कदाको मूल्य" भन्नाले कारखानाको ढोकाबाट छोड्नुपर्ने दिवाको वखतको वस्तुको मूल्य सम्झनु पर्छ।

(२९)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएको मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

११. क्रमसंख्या ९ को मूल्यको क्रमसंख्या १० (२) (क) र (ख) को मूल्यको योगफलको प्रतिशत:

१२. निकासीकर्ताको उद्घोषण :

माथि दिइएका विवरणहरु सत्य हुन, उपरोक्त वस्तुहरु नेपालमा उत्पादन भएका र श्री ५ को सरकार, नेपाल तथा भारत सरकार बीच सम्पन्न व्यापार सन्धिमा व्यवस्था भएको उत्पत्ति सम्बन्धी नियमहरु अनुरूप छन् भनी निम्न हस्ताक्षरकर्ताले उद्घोषण गरेकोछ।

(स्थान र मिति, अधिकार प्राप्त
हस्ताक्षरकर्ताको सही)

१३. प्रमाणीकरण

यसमा उल्लिखित वस्तुहरु श्री ५ को सरकार, नेपाल तथा भारत सरकार बीच सम्पन्न व्यापार सन्धिको प्रावधान अनुरूप सहूलियतपूर्ण व्यवहारका निमित्त योग्य छन् भनी प्रमाणित गरिएको छ। यसमा अझ प्रमाणित गरिन्छ कि:

- (१) यी वस्तुहरु नेपालमा ..... (ठाउँको नाम/ जिल्ला)
स्थित कारखाना ..... (कम्पनीको नाम) द्वारा उत्पादन भएका हुन्।
- (२) यी वस्तुहरुको उत्पादन सम्बन्धी काम कारवाइ नेपालमा भएको र सो उत्पादन सम्बन्धी काम कारवाइले व्यापार सन्धिको धारा ५ सम्बन्धी प्रोटोकलमा दिइएका मापदण्डलाई पूरा गरेकोछ।
- (४) उक्त वस्तुहरु तेश्रो मूलुकमा उत्पत्ति भएका उत्पादनहरु होइनन्।*

श्री ५ को सरकार, नेपालका लागि
(स्थान र मिति, प्रमाणित गर्ने अधिकारीको
सही र छाप)

* माथि उल्लिखित खण्ड (४) को उद्देश्यको लागि सन्धिको धारा ५ सम्बन्धी प्रोटोकलमा परिभाषित गरिए अनुरूप नेपालमा उत्पादन सम्बन्धी प्राक्रिया अपनाइएका वस्तुहरुलाई तेश्रो मूलुकमा उत्पत्ति भएका उत्पादनको रुपमा व्यवहार गरिने छैन।

(३०)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (इ) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

१४. भारतीय भन्सारको आधिकारीक प्रयोगको लागि

श्री ५ को सरकार, नेपाल तथा भारत सरकार बीच सम्पन्न व्यापार सन्धिको धारा ५ अन्तर्गत राखिएका प्रावधानहरूसंग मेलखाने देखिएकोले यी मालसामानलाई जाँच गरी भारतमा पैठारी गर्न स्वीकृति दिइएको छ।

मिति:

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको सही र छाप

स्थान:

(३१)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ५१ अतिरिक्ताङ्क ७१ (ड) नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०५८।११।१८

परिशिष्ट "ड"

श्री ५ को सरकार, नेपालद्वारा निर्दिष्ट गरिएका निकायबाट जारी हुने उत्पत्तिको प्रमाणपत्रका आधारमा नेपालबाट भारतमा सहूलियतपूर्ण प्रवेशका निमित्त ग्राह्य नहुने अति सौविध्य प्राप्त राष्ट्रको व्यवहार प्राप्त हुने वस्तुहरुको सूची:

१. अल्कोहलयुक्त मदिरा तथा पेयपदार्थ (*) र औद्योगिक स्पीरिट बाहेकका सोका कन्सनट्रेटहरु,
२. गैर नेपाली तथा गैर भारतीय मार्काका नामहरु जनिएका अत्तर तथा शृङ्गार सामग्रीहरु,
३. चुरोट तथा सुर्ती

द्रष्टव्य: श्री ५ को सरकार, नेपालसंग परामर्श गरी भारत सरकारले उपर्युक्त सूचीलाई हेरफेर गर्न सक्नेछ।

-
- * भारतका सम्बन्धित नियमहरु अन्तर्गत भारतीय वियरमा लगाइएको प्रचलित अन्तःशुल्क बराबरको मदिरा सम्बन्धी लाग्ने अन्तःशुल्क भुक्तानी गरी नेपाली वियर भारतमा पैठारी गर्न सकिनेछ।

आज्ञाले,
डिल्लीराज घिमिरे
उप-सचिव